

**NEUVOSTON SUOSITUS****annettu 18 päivänä kesäkuuta 2021****jolla annetaan neuvoston lausunto Romanian vuoden 2021 lähentymisohjelmasta**

(2021/C 304/23)

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen,

ottaa huomioon julkisyhteisöjen rahoitusaseman valvonnan sekä talouspolitiikan valvonnan ja yhteensovittamisen tehostamisesta 7 päivänä heinäkuuta 1997 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1466/97 <sup>(1)</sup> ja erityisesti sen 9 artiklan 2 kohdan,

ottaa huomioon Euroopan komission suosituksen,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin päätöslauselmat,

on kuullut talous- ja rahoituskomiteaa,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Komissio antoi 20 päivänä maaliskuuta 2020 tiedonannon vakaus- ja kasvusopimuksen yleisen poikkeuslausekkeen aktivoimisesta. Lausekkeella, josta säädetään asetuksen (EY) N:o 1466/97 5 artiklan 1 kohdassa, 6 artiklan 3 kohdassa, 9 artiklan 1 kohdassa ja 10 artiklan 3 kohdassa sekä neuvoston asetuksen (EY) N:o 1467/97 <sup>(2)</sup> 3 artiklan 5 kohdassa ja 5 artiklan 2 kohdassa, helpotetaan finanssipolitiikan koordinoitua talouden vakavan taantumun yhteydessä. Kyseisessä tiedonannossa komissio katsoi, että edellytykset yleisen poikkeuslausekkeen aktivoimiseksi olivat täyttyneet, sillä covid-19-pandemian seurauksena oli odotettavissa vakava talouden taantuma. Jäsenvaltioiden valtiovarainministerit yhtyivät 23 päivänä maaliskuuta 2020 komission arvioon. Yleinen poikkeuslauseke on antanut jäsenvaltioille finanssipoliittista joustovaraa covid-19-kriisin hoitamiseen. Se on helpottanut finanssipolitiikan koordinoitua vakavassa talouden taantumassa. Yleisen poikkeuslausekkeen aktivoiminen mahdollistaa tilapäisen poikkeamisen kunkin jäsenvaltion julkisen talouden keskipitkän aikavälin tavoitteeseen tähtäävältä sopeuttamisuralta edellyttäen, että tämä ei vaaranna julkisen talouden kestävyyttä keskipitkällä aikavälillä. Komissio ilmoitti 17 päivänä syyskuuta 2020 tiedonannossaan vuotuisen kestävä kasvun strategiasta 2021, että yleinen poikkeuslauseke pysyisi aktivoituna vuonna 2021.
- (2) Neuvosto hyväksyi 3 päivänä huhtikuuta 2020 päätöksen (EU) 2020/509 <sup>(3)</sup> liiallisen alijäämän olemassaolosta Romaniassa, koska Romania ei noudattanut alijäämäkriteeriä vuonna 2019. Tämä perustui hallituksen päivitettyihin finanssipoliittisiin tavoitteisiin, ja sen jälkeen julkistettu julkisen talouden alijäämän toteutuma, 4,3 prosenttia suhteessa BKT:hen, vahvistaa, että alijäämäkriteeriä ei noudatettu. Perussopimuksessa alijäämälle asetetun 3 prosentin viitearvon ylitys oli tulosta julkisen talouden epätasapainon jatkuvasta lisääntymisestä, joka johtui vuodesta 2016 lähtien toteutetusta elvyttävästä finanssipolitiikasta vahvan talouskasvun aikana. Neuvosto antoi 3 päivänä huhtikuuta 2020 myös suosituksen <sup>(4)</sup> Romanian julkisen talouden liiallisen alijäämän tilanteen lopettamiseksi viimeistään vuonna 2022.

<sup>(1)</sup> EYVL L 209, 2.8.1997, s. 1.

<sup>(2)</sup> Neuvoston asetus (EY) N:o 1467/97, annettu 7 päivänä heinäkuuta 1997, liiallisia alijäämiä koskevan menettelyn täytäntöönpanon nopeuttamisesta ja selkeyttämisestä (EYVL L 209, 2.8.1997, s. 6).

<sup>(3)</sup> Neuvoston päätös (EU) 2020/509, annettu 3 päivänä huhtikuuta 2020, liiallisen alijäämän olemassaolosta Romaniassa (EUVL L 110, 8.4.2020, s. 58).

<sup>(4)</sup> Neuvoston suositus, annettu 3 päivänä huhtikuuta 2020, Romanian julkisen talouden liiallisen alijäämän tilanteen lopettamiseksi (EUVL C 116, 8.4.2020, s. 1).

- (3) Neuvosto hyväksyi 20 päivänä heinäkuuta 2020 suosituksen<sup>(5)</sup>, jäljempänä ”20 päivänä heinäkuuta 2020 annettu suositus”. Se suosittelee, että Romania harjoittaa finanssipolitiikkaa 3 päivänä huhtikuuta 2020 annetun neuvoston suosituksen mukaisesti ja toteuttaa kaikki tarvittavat toimenpiteet covid-19-pandemian torjumiseksi, talouden ylläpitämiseksi ja alkavan elpymisen tukemiseksi.
- (4) Elpymisen kestävyys, osallistavuus ja oikeudenmukaisuus varmistetaan Next Generation EU -välineellä ja siihen kuuluvalla elpymis- ja palautumistukivälineellä. Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/241<sup>(6)</sup>, jolla perustettiin elpymis- ja palautumistukiväline, tuli voimaan 19 päivänä helmikuuta 2021. Elpymis- ja palautumistukivälineestä tarjotaan rahoitustukea uudistusten ja investointien toteuttamiseen eli kyse on unionin rahoittamasta finanssipoliittisesta elvytyksestä. Sillä edistetään talouden elpymistä ja erityisesti vihreää siirtymää ja digitaalista muutosta tukevien kestävien ja kasvua lisäävien uudistusten ja investointien toteuttamista sekä vahvistetaan jäsenvaltioiden talouksien häiriönsietokykyä ja potentiaalista kasvua. Sillä autetaan myös lyhyellä aikavälillä palauttamaan julkisen talouden rahoitusasema suotuisammaksi ja keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä vahvistamaan kestävä julkista taloutta, kasvua ja työpaikkojen luomista.
- (5) Komissio antoi 3 päivänä maaliskuuta 2021 tiedonannon, jossa esitetään jatkolinjauksia finanssipolitiikan koordinoinnin ja jäsenvaltioiden vakaus- ja lähentymisohjelmien valmistelun helpottamiseksi. Kyseisessä tiedonannossa komissio katsoi myös, että päätös yleisen poikkeuslausekkeen soveltamisen lopettamisesta tai sen jatkamisesta olisi tehtävä laatimalla talouden tilasta kokonaisarvio, jossa keskeisenä määrällisenä kriteerinä on talouden toimeliaisuuden taso unionissa tai euroalueella verrattuna kriisiä edeltäneeseen (vuoden 2019 lopun) tasoon. Komissio katsoi 2 päivänä kesäkuuta 2021 kevään 2021 talousennusteensa perusteella, että edellytykset yleisen poikkeuslausekkeen soveltamisen jatkamiselle vuonna 2022 ja sen soveltamisen lopettamiselle vuodesta 2023 täyttyvät. Kun yleisen poikkeuslausekkeen soveltaminen on lopetettu, maakohtaiset tilanteet otetaan edelleen huomioon.
- (6) Romania toimitti 5 päivänä toukokuuta 2021 vuoden 2021 lähentymisohjelmansa asetuksen (EY) N:o 1466/97 8 artiklassa asetetun määräajan päätyttyä.
- (7) Vuonna 2020 Romanian julkisen talouden alijäämä oli Eurostatin vahvistamien tietojen perusteella 9,2 prosenttia suhteessa bruttokansantuotteeseen (BKT) ja julkinen velka kasvoi 47,3 prosenttiin suhteessa BKT:hen. Perusjäämän vuosimuutos oli -3,6 prosenttia suhteessa BKT:hen. Perusjäämän vuosimuutoksessa näkyvät taloutta tukevat päätöspäätökset julkisen talouden toimenpiteet, joiden vaikutus on 1,5 prosenttia suhteessa BKT:hen, ja automaattisten vakauttajien toiminta. Lisäksi Romania on tarjonnut yritysten ja kotitalouksien maksuvalmiuden turvaamiseen tukea (kuten takauksia ja veronmaksun lykkäyksiä, joilla ei ole suoria ja välittömiä vaikutuksia julkiseen talouteen), jonka vaikutus on arviolta 4 prosenttia suhteessa BKT:hen. Komissio arvioi takausten tosiasiallisen käyttöasteen vuonna 2020 vastaavan karkeasti 1½ prosenttia suhteessa BKT:hen.
- (8) Julkisen talouden kehitysarvioiden perustana oleva makrotalouden skenaario on vuosina 2021 ja 2022 realistinen. Vuoden 2021 lähentymisohjelmassa reaalisin BKT:n kasvun ennustetaan olevan 5,0 prosenttia vuonna 2021 ja 4,8 prosenttia vuonna 2022. Molempina vuosina tärkeimmän tekijän odotetaan olevan kotimainen kysyntä, ja kulutuksen ja investointien odotetaan kasvavan voimakkaasti. Komission kevään 2021 ennusteessa Romanian kasvu on hieman nopeampaa kuin lähentymisohjelmassa eli 5,1 prosenttia vuonna 2021 ja 4,9 prosenttia vuonna 2022, osittain myös kotimaisen kysynnän vuoksi.
- (9) Vuoden 2021 lähentymisohjelman mukaan vuonna 2021 julkisen talouden alijäämä, joka vuonna 2020 oli 9,2 prosenttia suhteessa BKT:hen, kohenee 8 prosenttiin suhteessa BKT:hen ja julkinen velka kasvaa 50,8 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuonna 2021. Vuoden 2021 lähentymisohjelman mukaan perusjäämän muutos vuonna 2021 olisi kriisiä edeltävään (vuoden 2019) tasoon verrattuna 3,3 prosenttia suhteessa BKT:hen. Perusjäämän muutoksessa näkyvät taloutta tukevat päätöspäätökset julkisen talouden toimenpiteet, joiden vaikutus on 1,5 prosenttia suhteessa BKT:hen, ja automaattisten vakauttajien toiminta. Nämä ennusteet vastaavat komission kevään 2021 talousennustetta.
- (10) Romania on covid-19-pandemian ja siihen liittyvän talouden taantuman seurauksena toteuttanut julkisen talouden toimenpiteitä terveydenhuoltojärjestelmänsä kapasiteetin vahvistamiseksi, covid-19-pandemian hillitsemiseksi ja avun tarjoamiseksi niille ihmisille ja aloille, joihin kriisi on erityisesti vaikuttanut. Nämä määrätietoiset toimenpiteet ovat lieventäneet BKT:n supistumista, mikä puolestaan on hillinnyt julkisen talouden alijäämän ja julkisen velan kasvua. Romanian vuosina 2020 ja 2021 toteuttamat toimenpiteet ovat 20 päivänä heinäkuuta 2020 annetun neuvoston suosituksen mukaisia. Hallituksen vuosina 2020 ja 2021 hyväksymät päätöspäätökset toimenpiteet ovat väliaikaisia tai niiden vaikutus kompensoidaan tasapainottavilla toimenpiteillä. Samaan aikaan ennen covid-19-pandemiaa hyväksytyt toimenpiteet vaikuttavat edelleen julkiseen talouteen. Näitä toimenpiteitä olivat erityisesti eläkkeiden ja muiden sosiaalimenojen korotukset sekä veronkevennykset.

<sup>(5)</sup> Neuvoston suositus, annettu 20 päivänä heinäkuuta 2020, Romanian vuoden 2020 kansallisesta uudistusohjelmasta sekä samassa yhteydessä annettu Romanian vuoden 2020 lähentymisohjelmaa koskeva neuvoston lausunto (EUVL C 282, 26.8.2020, s. 149).

<sup>(6)</sup> Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/241, annettu 12 päivänä helmikuuta 2021, elpymis- ja palautumistukivälineen perustamisesta (EUVL L 57, 18.2.2021, s. 17).

- (11) Vuoden 2021 lähentymisohjelmassa oletetaan, että elpymis- ja palautumistukivälineen avustuksilla rahoitettavat investoinnit ja uudistukset ovat BKT:hen suhteutettuna 0,1 prosenttia vuonna 2021, 0,6 prosenttia vuonna 2022, 1,2 prosenttia vuonna 2023, 1,2 prosenttia vuonna 2024, 0,9 prosenttia vuonna 2025 ja 0,9 prosenttia vuonna 2026. Vuoden 2021 lähentymisohjelmassa oletetaan myös, että elpymis- ja palautumistukivälineen lainat ovat BKT:hen suhteutettuna 2,3 prosenttia vuonna 2025 ja 2,5 prosenttia vuonna 2026. Komission kevään 2021 talousennusteessa olevat julkisen talouden kehitysarviot sisältävät ainoastaan avustukset, sillä vuoden 2021 lähentymisohjelmassa lainojen oletetaan alkavan vasta komission kevään 2021 talousennusteen kattaman ajanjakson jälkeen.
- (12) Jotta finanssipolitiikan kokonaisviritystä voitaisiin nykytilanteessa arvioida, unionin talousarviosta (kuten elpymis- ja palautumistukivälineestä) tehtävät huomattavat varainsiirrot olisi sisällytettävä kokonaismenoihin. Siksi finanssipolitiikan kokonaisviritystä mitataan muutoksella perusmenoissa (ilman päätöseräisiä tulopuolen toimenpiteitä ja lukuun ottamatta kriisiin liittyviä väliaikaisia hätätoimenpiteitä), joissa ovat mukana elpymis- ja palautumistukivälineen avustuksilla ja muilla unionin varoilla rahoitettavat menot. Finanssipolitiikan kokonaisviritystä pidemmälle ulottuvalla analyysillä pyritään arvioimaan myös, onko kansallinen finanssipolitiikka maltillista ja voidaanko sen koostumuksella edistää kestävä elpymistä, joka on sopusoinnussa vihreän siirtymän ja digitaalisen muutoksen kanssa. Tästä syystä erityistä huomiota kiinnitetään kansallisesti rahoitettujen juoksevien perusmenojen ja investointien kehitykseen.
- (13) Vuoden 2021 lähentymisohjelman mukaan Romanian julkisen talouden alijäämä suhteessa BKT:hen supistuu 6,2 prosenttiin vuonna 2022, mikä johtuu lähinnä siitä, että vuosina 2020 ja 2021 hyväksytyjä väliaikaisia tukitoimenpiteitä ei jatketa. Julkisen talouden velan ennakkoidaan kasvavan 52,9 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuonna 2022. Nämä ennusteet ovat suotuisammat kuin komission kevään 2021 talousennuste. Finanssipolitiikan kokonaisvirituksen, jossa otetaan huomioon myös sekä kansallisesta että unionin talousarviosta – erityisesti elpymis- ja palautumistukivälineen avulla – rahoitettavien investointien vaikutus kokonaiskysyntään vuonna 2022, arvioidaan komission kevään 2021 ennusteen ja edellä mainittuja haasteita kuvastavan erityisen metodologian perusteella olevan -0,5 prosenttia suhteessa BKT:hen<sup>(7)</sup>. Elpymis- ja palautumistukivälineen avustuksilla ja muilla unionin varoilla rahoitettavien menojen positiivisen vaikutuksen arvioidaan kasvavan 0,4 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen. Kansallisesti rahoitetuilla investoinneilla ennakkoidaan olevan elvyttävä vaikutus, joka on 0,1 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen.<sup>(8)</sup> Kansallisesti rahoitetuilla juoksevilla perusmenoilla (ilman päätöseräisiä tulopuolen toimenpiteitä) ennakkoidaan olevan neutraali vaikutus.
- (14) Vuoden 2021 lähentymisohjelmassa esitettyjen keskipitkän aikavälin talousarviosuunnitelmien mukaan julkisen talouden alijäämä supistuu vuosien 2023 ja 2024 välisenä aikana 4,4 prosentista 2,9 prosenttiin suhteessa BKT:hen. Julkisen talouden alijäämän ei enää vuonna 2024 ennakoida ylittävän perussopimuksessa asetettua 3 prosentin viitearvoa suhteessa BKT:hen. Vuoden 2021 lähentymisohjelman perusteella arvioidaan, että finanssipolitiikan kokonaisviritys, jossa otetaan huomioon myös sekä kansallisesta että unionin talousarviosta (erityisesti elpymis- ja palautumistukivälineen avulla) rahoitettavien investointien vaikutus kokonaiskysyntään, on vuosina 2023 ja 2024 keskimäärin 0,6 prosenttia suhteessa BKT:hen. Elpymis- ja palautumistukivälineen avustuksilla ja muilla unionin varoilla rahoitettavien menojen positiivisen vaikutuksen arvioidaan kasvavan 0,2 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen. Kansallisesti rahoitetuilla investoinneilla ennakkoidaan olevan kiristävä vaikutus, joka on 0,1 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen<sup>(9)</sup>. Kansallisesti rahoitetuilla juoksevilla perusmenoilla (ilman päätöseräisiä tulopuolen toimenpiteitä) ennakkoidaan olevan kiristävä vaikutus, joka on 0,8 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen. Tämänhetkinen arvio 10 vuoden keskimääräisestä nimellisestä potentiaalisesta kasvusta on 5¼ prosenttia<sup>(10)</sup>. Arviossa ei kuitenkaan ole otettu huomioon elpymis- ja palautumissuunnitelmaan sisältyviä uudistuksia, jotka voisivat siten vauhdittaa Romanian talouden potentiaalista kasvua.
- (15) Julkisen velan suhteessa BKT:hen ennakkoidaan kasvavan 53,3 prosenttiin vuonna 2023 ja vähenevän 52,4 prosenttiin vuonna 2024. Kun otetaan huomioon velkasuhde, joka kasvaa keskipitkällä aikavälillä erityisen nopeasti pääasiassa siksi, että vuodelle 2022 on ennustettu suurta alijäämää, sekä muihin jäsenvaltioihin verrattuna epäsuotuisat rahoitusolot, Romanian julkisen talouden kestävyysriskien kohdistuvien riskien katsotaan viimeisimmän velkakestävyysanalyysin perusteella olevan keskipitkällä aikavälillä suuria.
- (16) Komissio antoi 2 päivänä kesäkuuta 2021 suosituksen neuvoston suositukseksi Romanian liiallisen alijäämän korjaamisesta viimeistään vuonna 2024. Suosituksen mukaan Romanian olisi saavutettava suhteessa BKT:hen julkistalouden alijäämätavoite, joka on 8,0 prosenttia vuonna 2021, 6,2 prosenttia vuonna 2022, 4,4 prosenttia vuonna 2023 ja 2,9 prosenttia vuonna 2024 ja joka vastaa nettomääräisten julkisten perusmenojen nimellistä kasvua, joka on 3,4 prosenttia vuonna 2021, 1,3 prosenttia vuonna 2022, 0,9 prosenttia vuonna 2023 ja 0,0 prosenttia vuonna 2024. Tämä vastaa vuotuista rakenteellista sopeutusta suhteessa BKT:hen, joka on 0,7 prosenttia vuonna 2021, 1,8 prosenttia vuonna 2022, 1,7 prosenttia vuonna 2023 ja 1,5 prosenttia vuonna 2024.

<sup>(7)</sup> Negatiivinen indikaattorin arvo tarkoittaa, että perusmenojen kasvu on suurempi kuin keskipitkän aikavälin talouskasvu, mikä osoittaa finanssipolitiikan olevan elvyttävää.

<sup>(8)</sup> Muilla kansallisesti rahoitetuilla pääomamenoilla ennakkoidaan olevan neutraali vaikutus.

<sup>(9)</sup> Muilla kansallisesti rahoitetuilla pääomamenoilla ennakkoidaan olevan neutraali vaikutus.

<sup>(10)</sup> Arvio, jonka komissio on tehnyt yhteisesti sovittujen menetelmien mukaisesti.

- (17) Neuvosto on arvioinut Romanian vuoden 2021 lähentymisohjelman ja toimenpiteet, joita Romania on toteuttanut 20 päivänä heinäkuuta 2020 annetun neuvoston suosituksen noudattamiseksi,

SUOSITTAA, ETTÄ ROMANIA

1. harjoittaa neuvoston 18 päivänä kesäkuuta 2021 antaman suosituksen mukaista finanssipolitiikkaa julkisen talouden liiallisen alijäämän tilanteen lopettamiseksi Romaniassa <sup>(11)</sup>.

Tehty Luxemburgissa 18 päivänä kesäkuuta 2021.

*Neuvoston puolesta*

*Puheenjohtaja*

J. LEÃO

---

<sup>(11)</sup> EUVL ..., s. .